

Organic Innovation Days -tapahtuma Brysselissä: Luomutuotannon strategia Euroopassa vuoteen 2030

6.11.2024

Eurooppalaiset luomutuotannon toimijat juhlistivat 20 jatkunutta yhteistyötään CORE Organic Pleiades -verkostona Brysselissä 21. – 23.10.2024. Verkostoon kuuluu nykyisin 42 partneria eri puolilta Eurooppaa, ja Suomen viralliset jäsenet ovat Luonnonvarakeskus ja Maa- ja metsätalousministeriö. Verkostossa on mukana 22 maan ministeriöt. Verkosto on yksi European Technology Platformiin kuuluva partnership, joita alkaneella rahoituskaudella on neljäkymmentä. CORE Organic Pleiades -verkosto tekee yhteistyötä muun muassa Agroecology-partnershipin ja Future Food -partnershipin kanssa, jossa myös SeAMK on mukana.

Tapahtumassa käytiin läpi CORE Organic Pleiades- verkoston laatimaa Roadmap 2030 strategiaa sekä päivitettiin Action plan 2024 – 2025 -toimintasuunnitelmaa. Keskeisenä tavoitteena on, että 25 % viljelyalasta on luomuviljelyä vuoteen 2030 mennessä. Tällä hetkellä johtavia luomuviljelymaita Euroopassa ovat muun muassa Itävalta ja Saksa. Itävallassa luomutuotannon osuus on jo yli 30 %. Vastaavasti Suomessa vuonna 2023 luomuviljelyssä oli peltoalasta 13,7 % ja luomulihatuotannon osuus koko lihantuotannosta oli 2 % (Ruokavirasto). Suomessa luomuviljelyä on eniten Pohjois-Karjalassa (viljelyalan osuus 24,2 %). Etelä-Pohjanmaalla luomupeltoa on maakunnan peltopinta-alasta 12,7 %. (Ruokavirasto)

Verkoston tavoitteena on myös lisätä tutkimusrahoitusta luomuruokaan ja luomutuotannon teemaan. FIBIn edustaja Andreas Fliessbach Sveitsistä esitteli katsauksen luomuun liittyvien tutkimusartikkelien määrän kehittymisestä viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana. Selkeä muutos on tapahtunut vuoden 2010 jälkeen. Ennen tuota ajankohtaa luomuun liittyvien tutkimusjulkaisujen määrä oli kolmanneksi suurin maatalouden alalla. Vuoden 2010 jälkeen julkaisujen määrä on pudonnut, ja niitä on viidenneksi eniten

maatalouden alalla. Pudotus johtuu siitä, että tutkimusjulkaisuja tehdään nyt enemmän agroekologian ja hiiliviljelyn teemoihin.

Viestinnän kehittäminen tärkeää

Kolmas verkoston tärkeä tavoite on viestinnän kehittäminen. Katrin Zander Kasselin yliopistosta Saksasta esitteli hyvin mielenkiintoisen tutkimuksen ihmisten mielikuvista liittyen muun muassa luomutuotteiden hintaan verrattuna tavallisiin tuotteisiin. Tutkimuksen mukaan ihmisillä on vahva mielikuva siitä, että luomutuotteet ovat selvästi kalliimpia kuin tavalliset ruokatuotteet kaupoissa. Vaikka tosiasiassa viime vuosien kriisien seurauksena myös tavallisten ruokatuotteiden hinnat ovat nousseet ja vastaavasti luomutuotteiden hinnat ovat pysyneet ennallaan, on hintaero pienentynyt huomattavasti. Mielenkiintoinen huomio oli myös se, että luomutuotteiden kulutus kasvoi tasaisesti koko 2000-luvun, mutta COVID-pandemian myötä kulutus väheni 2 – 4 %:lla suuressa osassa Euroopan maita. Selkeä syys tähän on se, että julkiset keittiöt ovat olleet pitkään luomutuotteiden ostajia ja käyttäjiä. Pandemian aikana kouluja ja muita julkisia keittiöitä suljettiin pitemmäksi aikaa ja kuluttajat söivät vain kotona. Maailmanlaajuisesti luomutuotantoa on eniten Kanadassa ja Japanissa, joissa markkinat ovat kasvaneet huomattavasti Eurooppaa nopeammin. Zanderin mukaan kuluttajien näkökulmasta ruuan paikallisuus, lähiruoka, on noussut tärkeämmäksi ostokriteeriksi kuin se, että ruoka olisi luomuviljeltyä. Markkinointiviestintään tuleekin jatkossa kiinnittää huomiota ja pohtia miten muut kuluttajille tärkeät teemat voidaan yhdistää viestintään.

Partnershipit EU-rahoituksen hakemisen uusi tärkeä tekijä

Alkaneella Horizon-rahoituskaudella 40 perustettua Partnershipia korvaavat aiemmin toimineet networkit ja ERANET-verkostot. Partnershipit koordinoivat valtavia rahoituskokonaisuuksia, jotka ovat usein 300 – 600 miljoonaa euroa. Jokainen Partnership päättää itse, mitä hakuteemoja rahoituksessa laitetaan auki ja ovatko haut avoinna vain Partnershipien jäsenille. SeAMK on tällä hetkellä mukana FutureFoods-partnershipissä, mutta selvää on, että tarvetta on liittyä useampaan.

Kuva 1. Yhteiskuva Organic Innovation Days (paikalla ollut kuvaaja).

Taru Mäki
tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SeAMK

Kirjoittaja koordinoi Luonnonvara-alan ja biotalouden tutkimus- ja kehitystoimintaa SeAMKissa

Lähteet

Luomu Suomessa 2023- kooste. Lähiruokaa, luomua ja luonnontuotteita – Ruokasektorin koordinaatiohanke. Maa- ja metsätalousministeriö, 2023.